

RIL 195-3-2022

Rakenteellinen paloturvallisuus

Asuinrakennukset – kerrostalot ja pientalot

RILin julkaisuilla on oma kotisivu, joka löytyy osoitteesta www.ril.fi/kirjakauppa ko. kirjan kohdalta. Sinne on koottu tiedot julkaisun painoksista sekä mahdolliset lisäinformaatiot.

JULKAISIJA JA KUSTANTAJA:

RIL ry

MYYNTI:

RIL ry

Fredrikinkatu 42, 00100 Helsinki

www.ril.fi/kirjakauppa

ISBN 978-951-758-681-8 (nid.)

ISBN 978-951-758-682-5 (pdf)

ISSN 0356-9403

Painopaikka: Hansaprint Oy, 2022

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi ja saattaminen yleisön saataviin on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

© RIL ry

Alkusanat

Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) astui voimaan vuoden 2018 alussa. Muutosten takia edeltävä, vuonna 2005 julkaistu rakennusten rakenteellista paloturvallisuutta koskeva RIL 195 -ohjesarja uudistetaan kokonaisuudessaan. Sarjan ensimmäisessä *RIL 195-1-2018 Yleiset perusteet ja ohjeet* -julkaisussa esitettiin yleistasolla ajantasaisen lainsäädännön ja eurooppalaisen normiston määrittelemät vaatimukset sekä kuvattiin säädösten perusteluja ja taustaa.

Tässä julkaisussa *RIL 195-3-2022 Rakenteellinen paloturvallisuus - Asuinrakennukset - kerrostalot ja pientalot* käsitellään asuinrakennusten paloturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia ja niiden sovelluksia sekä annetaan esimerkkejä paloturvallisuusratkaisuista. Lukija saa kattavimman kuvan asuinrakennusten paloteknisistä ratkaisuista lukemalla RIL 195-1 yleisohjetta ja tätä ohjetta yhdessä.

Asuinrakennusten yleispiirteenä on, että käyttö on ympärivuorokautista, ja tiloissa asuu toimintakyvyltään hyvin monenlaisia asukkaita. Asukkaat tuntevat rakennuksen yleensä hyvin, ja vierailijoiden määrä rakennuksessa on suhteellisen pieni. Käyttötarkoituksiryhmänä asuinkäyttö ei ole vaativin. Se ei kuitenkaan tarkoita, että paloteknisesti ja toiminnallisesti hyvin toimivan asuinrakennuksen suunnittelu olisi helppoa. Asuinrakennusten suunnittelussa erityishuomiota on kiinnitettävä poistumisturvallisuuteen: kuinka turvallinen poistuminen onnistuu esimerkiksi siinä tapauksessa, että asunnosta on pääsy ainoastaan yhteen uloskäytävään, millaiset mahdollisuudet pelastuslaitoksella on avustaa asukkaita poistumaan tarvittaessa varateiden kautta, ja kuinka voidaan varmistua asukkaiden havahtuvan palotilanteessa, jos hätäpoistuminen on välttämätöntä yöaikaan.

Julkaisun ensisijaisia käyttäjiä ovat rakennusvalvonta- ja paloviranomaiset, vakuutusyhtiöt sekä rakennusten suunnittelijat. Julkaisu edistää eri rakenteellisesta paloturvallisuudesta vastaavien osapuolien yhteistyötä ja se on myös merkittävä apuväline alan opetuksessa.

Julkaisun päivitystyön ovat tehneet Juha-Pekka Laaksonen ja Kaisa Henriksson RIL ry:n paloteknisen toimikunnan valvonnassa. Julkaisuun ovat tutustuneet ja antaneet lausuntonsa käytännön paloturvallisuussuunnittelun, palonehkäisyyden ja riskienhallinnan asiantuntijat, joilta kirjoittajat ovat saaneet arvokkaita neuvoja ja kehittäväää palautetta.

RIL ry kiittää kirjoittajia, rahoittajia ja lausunnonantajia, jotka asiantuntijuudellaan ja sitoutumisellaan ovat mahdollistaneet tämän ohjeen syntymisen.

Maaliskuussa 2022

RIL ry

Jussi Aho
puheenjohtaja

Janne Tähtikunnas
toimitusjohtaja

Sisällysluettelo

JOHDANTO	11
Käyttötarkoituksen määritelmä	11
Yleistä.....	11
Ohjeen käyttö ja rakenne.....	12
Paloturvallisuussuunnittelun sijoittuminen rakennushankkeen eri vaiheisiin.....	14
Normit ja normihierarkia	15
A-OSA: PERUSTEET	17
A1. RAKENNUKSEN PALOTEKNISEN SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT .17	
A1.1 Rakennuksen paloluokan määrittely	17
A1.2 Rakennuksen käyttötarkoitus	18
A1.3 Palokuorma ja palokuormaryhmä	19
A1.4 Rakennuksen koon, henkilömäärän ja käyttötarkoituksen perusteella muodostuvat rajoitukset.....	20
A1.5 Rajoitusmerkinnät	22
A1.6 Syttymisen estäminen	23
B-OSA: YLEISET VAATIMUKSET	25
B1. YLEISIÄ ASUINRAKENNUKSIA KOSKEVIA PALOTEKNISIÄ VAATIMUKSIA JA SOVELLUKSIA	25
B1.1 Rakenteiden kantavuuden säilyttäminen	25
B1.1.1 Rakenteiden kantavuus palotilanteessa	25
B1.1.2 Luokitukseen perustuva mitoitus	26
B1.1.3 Oletettuun palonkehitykseen perustuva mitoitus	28
B1.2 Palon rajoittaminen palo-osastoon.....	28
B1.2.1 Rakennuksen palo-osastointi ja palo-osaston jako osiin	28
B1.2.2 Palo-osaston koko ja palo-osaston jako osiin.....	30
B1.2.3 Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat.....	31
B1.2.4 Osastoivat ovet, ikkunat ja luukut	32
B1.2.5 Läpiviennit osastoivissa rakenteissa.....	33
B1.2.6 Ilmanvaihtojärjestelmä	34
B1.2.7 Ullakot ja ontelot	37
B1.2.8 Ulkoseinät ja parvekkeet.....	39
B1.3 Palon kehittymisen rajoittaminen	40
B1.3.1 Yleiset vaatimukset.....	40
B1.3.2 Sisäpuoliset pinnat.....	41
B1.3.3 Sisäpintojen suojaverhoukset.....	42
B1.3.4 Ulkoseinän yleiset vaatimukset.....	45
B1.3.5 Ulkoseinän ulkopinnan ja tuuletusvälin pintojen luokkavaatimukset	45
B1.4 Palon leviämisen estäminen naapurirakennuksiin	47
B1.4.1 Rakennusten välinen etäistys	47
B1.4.2 Palomuuuri.....	50
B1.5 Poistuminen palon sattuessa	51

B1.5.1	Yleiset vaatimukset	51
B1.5.2	Kulkureittien enimmäispituus lähimpään uloskäytävään	52
B1.5.3	Uloskäytävien lukumäärä	53
B1.5.4	Uloskäytävän mitat	58
B1.5.5	Poistumiseen käytettävät ovet	59
B1.6	Palotekniset laitteistot	60
B1.6.1	Palovaroin ja paloilmoin	60
B1.6.2	Automaattinen sammutuslaitteisto	60
B1.6.3	Alkusammutuskalusto	61
B1.7	Sammutus- ja pelastustehtävien järjestely	62
B1.7.1	Pelastus- ja sammutustyön edellytykset	62
B1.7.2	Pelastus- ja sammutustyössä käytettävä hissi	66
B1.7.3	Savunpoisto	67
B1.7.4	Kiinteä sammutusvesiputkisto	70
B2.	ASUINRAKENNUSTEN ERITYISPIIRTEITÄ	72
B2.1	Asunto, hoitolaitos vai majoitustila?	72
B2.2	Muiden käyttötarkoitusten yhdistäminen asuntoihin	73
B2.3	Hybridikiinteistöt ja sekakäyttökiinteistöt	73
B2.4	Uloskäytävien lukumäärä	74
B2.5	Poistumismatkan laskeminen asunnosta	75
B2.6	Kerroskäytävät asuinrakennuksessa	78
B2.7	Luhtikäytävät	78
B2.8	Paarikuljetus	79
B2.9	Parvekkeet	82
B2.10	Katetut terassit ja pergolat	84
B2.11	Irtaimistovarastot	85
B2.12	Jätehuoneet, kierrätyshuoneet ja imujätejärjestelmät	85
B2.13	Yhteistilat	86
B2.14	Tulisijat	86
B2.15	Ullakot	87
B2.16	Puupaneelit	87
B2.17	Puurimarakenteet	89
B2.18	Hissit	90
B2.19	Viherkatot	92
B2.20	Aurinkopaneelit ja sähkövarastot	92
B2.21	Protect-in-place	94
C-OSA: PIENTALOT		97
C1. PIENTALOT		97
C1.1	Pientalot samalla tontilla	97
C1.2	Pientalot eri tonteilla	98
C1.3	Ohjeita pientalon paloluokan valintaan	98
C1.4	P3-paloluokan pientalo	99
C1.5	P2-paloluokan pientalo, enintään 2 kerrosta	101
C1.6	Kantavat rakenteet	102
C1.7	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	103
C1.8	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat	103
C1.9	Sisäpuoliset pinnat ja sisäpintojen suojaverhoukset	104

C1.10	Ulkoseinän vaatimukset	104
C1.11	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset	105
C1.12	Savunpoisto	105
C2. "TOWN HOUSE" ELI YLI 2-KERROKSINEN KAUPUNKIPIENTALO, JONKA KERROKSET KUULUVAT ASUNNOITTAIN SAMAAAN ASUINHUONEISTOON		
		106
C2.1	Ohjeita paloluokan valintaan	106
C2.2	Palokuorma ja palokuormaryhmä	108
C2.3	Kantavat rakenteet	108
C2.4	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	109
C2.5	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	110
C2.6	Sisäpuoliset pinnat ja sisäpintojen suojaverhoukset	110
C2.7	Ulkoseinän vaatimukset P1-paloluokan kaupunkipientalossa	110
C2.8	Ulkoseinän vaatimukset P2-paloluokan kaupunkipientalossa	111
C2.9	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset	111
C2.10	Savunpoisto	111
C3. ENINTÄÄN 28 METRIÄ KORKEA ASUINKERROSTALO		
		112
C3.1	Ohjeita paloluokan valintaan	112
C3.2	Palokuorma ja palokuormaryhmä	116
C3.3	Kantavat rakenteet	116
C3.4	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	116
C3.5	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	117
C3.6	Sisäpuoliset pinnat ja sisäpintojen suojaverhoukset	117
C3.7	Ulkoseinän ja yläpohjan vaatimukset P1-paloluokan rakennuksessa	118
	C3.7.1 Ulkoseinän ja yläpohjan eristeet	118
	C3.7.2 Ulkoseinän ja tuuletusvälin pintakerrokset	119
C3.8	Ulkoseinän ja yläpohjan vaatimukset P2-paloluokan rakennuksessa	120
C3.9	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset	120
C3.10	Savunpoisto	121
C4. YLI 28 METRIÄ JA ENINTÄÄN 56 METRIÄ KORKEA ASUINKERROSTALO		
		122
C4.1	Ohjeita paloluokan valintaan	122
C4.2	Yleistä	122
C4.3	Rakennustyyppille asetetut palotekniset perusvaatimukset	123
C4.4	Palokuorma ja palokuormaryhmä	125
C4.5	Kantavat rakenteet	126
C4.6	Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	126
C4.7	Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	127
C4.8	Sisäpuoliset pinnat	127
C4.9	Ulkoseinän vaatimukset	127
C4.10	Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset	127
C4.11	Savunpoisto	128

C5. YLI 56 KORKEA ASUINKERROSTALO	129
C5.1 Ohjeita paloluokan valintaan	129
C5.2 Yleistä	129
C5.3 Rakennustyyppille asetetut palotekniset perusvaatimukset.....	130
C5.4 Palokuorma ja palokuormaryhmä	132
C5.5 Kantavat rakenteet	132
C5.6 Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	133
C5.7 Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat sekä palo-osaston jako osiin	133
C5.8 Sisäpuoliset pinnat	133
C5.9 Ulkoseinän vaatimukset	133
C5.10 Uloskäytävien lukumäärä ja vaatimukset	134
C5.11 Savunpoisto	134
C5.12 Evakuointihissit	135
C5.13 Poistumisaikalaskelma	135
C5.14 Turvallisuus selvitys	136
C5.15 Erityismenettely korkeissa rakennuksissa.....	136
D-OSA: KORJAUS- JA MUUTOSRAKENTAMINEN	137
D1. KORJAUS- JA MUUTOSRAKENTAMINEN	137
D1.1 Yleistä	137
D1.2 Henkilöturvallisuus	138
D1.3 Poistumisvalaistus ja poistumisreittivalaistus	138
D1.4 Rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot.....	139
D1.5 Rakennuksen laajentaminen	139
D1.6 Kerrosten yhdistäminen samaan palo-osastoon	139
D1.7 Osastoivien rakenteiden ja rakennustarvikkeiden vanhat ja uudet luokkamerkinnot	140
D1.8 Läpiviennit	142
D1.9 Työmaa-aikainen paloturvallisuus	142
D1.10 Rakennusten käyttötarkoituksen muutos	144
D2. ASUINRAKENNUSTEN SISÄISET MUUTOKSET	146
D2.1 Yleistä	146
D2.2 Palokuormaryhmä	146
D2.2 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	146
D2.4 Kantavat rakenteet	147
D2.5 Palon rajoittaminen palo-osastoon	147
D2.6 Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset	147
D2.7 Poistuminen palon sattuessa	147
D2.8 Palotekniset laitteistot	147
D2.9 Savunpoisto	148
D3. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS TYÖPAIKKATILASTA ASUNNOIKSI	149
D3.1 Yleistä	149
D3.2 Palokuormaryhmä	149
D3.3 Käyttötarkoitusten yhdistäminen	149

D3.4	Kantavat rakenteet	149
D3.5	Palon rajoittaminen palo-osastoon	150
D3.6	Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset	150
D3.7	Poistuminen palon sattuessa	150
D3.8	Palotekniset laitteistot	151
D3.9	Savunpoisto	151
D4. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS KOKOONTUMIS- JA		
	LIIKETILASTA ASUNNOIKSI	152
D4.1	Yleistä	152
D4.2	Palokuormaryhmä	152
D4.3	Käyttötarkoitusten yhdistäminen	152
D4.4	Kantavat rakenteet	152
D4.5	Palon rajoittaminen palo-osastoon	153
D4.6	Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset	153
D4.7	Poistuminen palon sattuessa	153
D4.8	Palotekniset laitteistot	154
D4.9	Savunpoisto	154
D5. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS HOITOLAITOS- TAI		
	MAJOITUSTILASTA ASUNNOIKSI	155
D5.1	Yleistä	155
D5.2	Palokuormaryhmä	155
D5.3	Käyttötarkoitusten yhdistäminen	155
D5.4	Kantavat rakenteet	155
D5.5	Palon rajoittaminen palo-osastoon	156
D5.6	Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset	156
D5.7	Poistuminen palon sattuessa	156
D5.8	Palotekniset laitteistot	157
D5.9	Savunpoisto	157
D6. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS TUOTANTO- JA		
	VARASTOTILASTA ASUNNOIKSI	159
D6.1	Yleistä	159
D6.2	Palokuormaryhmä	159
D6.3	Käyttötarkoitusten yhdistäminen	159
D6.4	Kantavat rakenteet	160
D6.5	Palon rajoittaminen palo-osastoon	160
D6.6	Sisäpuolisten pintojen luokkavaatimukset	160
D6.7	Poistuminen palon sattuessa	160
D6.8	Palotekniset laitteistot	161
D6.9	Savunpoisto	161
D6.10	Parvet ja kerrostulkinta	161
D6.11	Rakennuksen koon rajoitukset	161
E-OSA: LISÄ- JA TÄYDENNYSRAKENTAMINEN		
E1. LISÄ- JA TÄYDENNYSRAKENTAMINEN		163
E1.1	Yleistä	163
E.1.2	Lisärakentaminen	163

E1.3	Täydennysrakentaminen tontin sisällä	164
E1.4	Alueellinen täydennysrakentaminen	164
F-OSA: AUTOSUOJAT		167
E1.	AUTOSUOJAT ASUINRAKENNUSTEN YHTEYDESSÄ.....	167
E1.1	Yleistä	167
E1.2	Kantavat rakenteet	167
E1.3	Palo-osaston enimmäisala	167
E1.4	Osastoivien rakennusosien luokkavaatimukset	171
E1.5	Sisäpuoliset pinnat	171
E1.6	Ulkoseinien ulkopinnan ja tuuletusvälin pintojen luokkavaatimukset.....	172
E1.7	Poistuminen palon sattuessa	173
E1.8	Sammutus- ja pelastustehtävien järjestely	175
E1.8.1	Sammutusreitti	175
E1.8.2	Kiinteä sammutusvesiputkisto ja pelastus- ja sammutustyössä käytettävä hissi	176
E1.8.3	Savunpoisto	176
E1.9	Alkusammutuskalusto	177
E1.10	P3-paloluokan pientaloon liittyvän autosuojan paloturvallisuuden perusteet	177
E1.11	Sähköautojen sijoittaminen autosuojaan.....	178
LIITE 1. POISTUMISTA TURVAAVIEN JÄRJESTELYJEN HISTORIAA.....		181
LÄHDELUETTELO JA KIRJALLISUUTTA		185

ILMOITTAJAHAKEMISTO

Ilmoitukset julkaisun lopussa.

Jensen Hughes
 Paloff Group Oy
 Palokatko Haatainen Oy
 Paroc Oy Ab
 Renotech Oy
 Saumalaakso Oy
 Sewatek Oy
 Sitowise Oy
 Sodeca Finland Oy